

Sisukord

III Ettevalmistavad aktid

KONTROLLIKODA

2020/C 109/01

Arvamus nr 1/2020 (vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 lõike 1 punktile a) komisjoni ettepaneku kohta võtta vastu määrus, millega kehtestatakse üleminekusätted ühise põllumajanduspoliitika kohta 2021. aastal (COM(2019) 581 final) 1

III

(Ettevalmistavad aktid)

KONTROLLIKODA

ARVAMUS nr 1/2020

*(vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 lõike 1 punktile a)***komisjoni ettepaneku kohta võtta vastu määrus, millega kehtestatakse üleminekusätted ühise põllumajanduspoliitika kohta 2021. aastal (COM(2019) 581 final)**

(2020/C 109/01)

SISUKORD

	<i>Punkt</i>	<i>Lehekülg</i>
SISSEJUHATUS	01-06	3
I OSA. ÜLDISED TÄHELEPANEKUD	07-11	4
Ülemineku perioodi kestus	07-09	4
Rahaliste vahendite eraldamine	10-11	4
II OSA. KONKREETSSED KOMMENTAARID	12-25	4
Maaelu arengu programmide kestuse pikendamine	12-16	4
Mitmeaastased kohustused	17	6
2014.–2020. aasta hindamise kavandatud edasilükkamine	18-20	6
Toetusõigused	21–22	7
Kriisireserv	23	7
Sektoripõhised toetuskavad	24–25	7
JÄRELDUS	26–27	7
LISA		9

EUROOPA KONTROLLIKODA,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 287 lõiget 4 ja artiklit 322,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu määrus, millega kehtestatakse teatavad üleminekusätted ühise põllumajanduspoliitika kohta 2021. aastal ⁽¹⁾ (edaspidi „kavandatud üleminekumäärus“),

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. jaanuari 2020. aasta määrust (EL) 2020/127, millega muudetakse määrust (EL) nr 1306/2013 seoses eelarveaastast 2021 kohaldatava finantsdistsipliiniga ja määrust (EL) nr 1307/2013 seoses sammastevahelise paindlikkusega 2020. kalendriaastal ⁽²⁾ (edaspidi „muutmismäärus“),

võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu määrus, mis käsitleb ühise põllumajanduspoliitika raames liikmesriikide koostatavate strateegiakavade toetamist ⁽³⁾ (edaspidi „ÜPP strateegiakava määrus“),

võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu määrus ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ⁽⁴⁾ (edaspidi „horisontaalmäärus“),

võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu määrus, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1308/2013, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 251/2014, (EL) nr 228/2013 ja (EL) nr 229/2013 ⁽⁵⁾,

võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja aasta- ja eriaruandeid ning arvamust nr 7/2018 komisjoni ettepanekute kohta, mis käsitlevad 2020. aasta järgse perioodi ühist põllumajanduspoliitikat ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ COM(2019) 581 final. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse teatavad üleminekusätted Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) ja Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) toetuse kohta 2021. aastal ning muudetakse määrusi (EL) nr 228/2013, (EL) nr 229/2013 ja (EL) nr 1308/2013 seoses 2021. aastal eraldatavate vahendite ja nende jaotusega, samuti määrusi (EL) nr 1305/2013, (EL) nr 1306/2013 ja (EL) nr 1307/2013 seoses nende vahendite ja taotlusega 2021. aastal.

⁽²⁾ ELT L 27, 31.1.2020, lk 1.

⁽³⁾ COM(2018) 392. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eeskirjad, kuidas toetada liikmesriikide koostatavaid Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavaid ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavu (ÜPP strateegiakavad), ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013.

⁽⁴⁾ COM(2018) 393. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013.

⁽⁵⁾ COM(2018) 394. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus, määrust (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta, määrust (EL) nr 251/2014 aromatiseeritud veiniproduktide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähistite kaitse kohta, määrust (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepiirkondade piirkondade jaoks ning määrust (EL) nr 229/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks.

⁽⁶⁾ Arvamus nr 7/2018 komisjoni ettepanekute kohta, mis käsitlevad 2020. aasta järgse perioodi ühise põllumajanduspoliitika määrusi (ELT C 41, 1.2.2019, lk 1).

võttes arvesse Euroopa Parlamendi 27. novembri 2019. aasta taotlust arvamuse esitamiseks eespool nimetatud üleminekumääruse ettepaneku kohta (7),

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE ARVAMUSE:

SISSEJUHATUS

1. Komisjoni 2018. aasta juunis avaldatud seadusandlikud ettepanekud (8) 2020. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) kohta hõlmavad selle poliitikavaldkonna uut rakendamismudelit, mis peaks hakkama kehtima 1. jaanuaril 2021. Komisjon soovib ÜPP puhul minna vastavuspõhisest rakendamismudelist üle tulemuspõhisele rakendamismudelile, mille aluseks on liikmesriikide koostatavad strateegiakavad.

2. 2018. aasta novembris avaldasime arvamuse (9) komisjoni 2020. aasta järgse ÜPP seadusandlike ettepanekute kohta. Arvamusel analüüsime, kui hästi on ettepanekutes käsitletud poliitikavajadusi, eesmärke, sisendeid ja tulemusi ning neid omavahel seotud. Jõudsime järeldusele, et poliitikavaldkonna eesmärgid ei ole selgelt seotud sekkumiste ega nende väljundite, tulemuste ja mõjuga. Leidsime, et rahaliste vahendite jaotus ei kajasta oodatavat ELi lisaväärtust. Üldiselt ei vasta kavandatud ÜPP reform ELi püüdlustele võtta kasutusele keskkonnahoidlikum ja selgem tulemuspõhine lähenemisiis. Kavandatud reformis on ette nähtud vahendid keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamiseks, kuid eesmärgid ei ole selgelt kindlaks määratud ja samuti ei ole neid väljendatud mõõdetavate sihtnäitajatena. Märkisime, et komisjon ei saa enam mõõta, mil määral on lõplikele toetusesaajatele tehtud maksed vastuolus eeskirjadega. Samuti järeldasime, et eelkõige sertifitseerimisasutuste muutunud rolli tõttu raskendatakse ettepanekuga ühtse auditi põhimõtte kohaldamist – peamiselt nõuetele vastavuse kontrollimisel – ja seega kontrollikoormuse vähendamist.

3. 2020. aasta järgse ÜPP seadusandlike ettepanekute kohaselt peavad liikmesriigid esitama oma ÜPP strateegiakavad komisjonile hiljemalt 1. jaanuariks 2020. Komisjon hindab seejärel kavu ja kiidab need heaks. 2020. aasta veebruari seisuga ei ole seadusandjad kõnealuste seadusandlike ettepanekute suhtes kokkuleppele jõudnud.

4. Võttes arvesse viivitust 2020. aasta järgse ÜPP eeskirjade vastuvõtmisel, avaldas komisjon 31. oktoobril 2019 kaks seadusandlikku ettepanekut ÜPP kohta 2021. aastal. Euroopa Parlament ja nõukogu kiitsid 2020. aasta jaanuaris ühe esitatud määrustest (10) heaks. Käesolevas arvamuses käsitletakse teist, st üleminekumääruse ettepanekut. Selles on esitatud üleminekusätteid Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) ja Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) toetuse kohta 2021. aastal.

5. Komisjoni kavandatud üleminekumäärus põhineb eeldusel, et uue ÜPP kasutuselevõtt lükatakse ühe aasta võrra edasi. Kavandatud määrus hõlmab üleminekusätteid (I jaotis), kehtivate õigusaktide muudatusi (II jaotis), sätteid määruse jõustumise kohta (III jaotis) ning lisasid, milles on näidatud liidu toetuse suurus 2021. aastal.

6. Käesolevas dokumendis on esitatud üldised tähelepanekud (I osa), konkreetsed kommentaarid (II osa) ja sõnastused ettepanekud (lisa). Kavandatud üleminekumääruse analüüsimisel olid meie peamised kriteeriumid õigusraamistiku selgus ja eelarve konservatiivsus. Oma analüüsis hindame ka mõju 2020. aasta järgsele ÜPP-le.

(7) Euroopa Parlamendi asepeasekretäri kiri A/114 858 (D 202 112 27.11.2019).

(8) COM(2018) 392 final – 2018/0216 (COD); COM(2018) 393 final – 2018/0217 (COD); COM(2018) 394 final/2. <https://ec.europa.eu/commission/publications/natural-resources-and-environment>.

(9) Arvamus nr 7/2018 komisjoni ettepanekute kohta, mis käsitlevad 2020. aasta järgse perioodi ühise põllumajanduspoliitika määrust.

(10) Määrus (EL) 2020/127.

I OSA. ÜLDISED TÄHELEPANEKUD

Üleminekuperioodi kestus

7. Märgime, et kavandatud üleminekumääruse eesmärk on tagada kindlus ja järjepidevus ELi põllumajandustootjatele toetuse andmisel ning üleminekuperioodil maaelu arenguks antava toetuse kindlus ja järjepidevus nendes liikmesriikides, kes tõenäoliselt kasutavad kõik rahalised vahendid ära enne 2021. aasta lõppu, pikendades praeguse õigusraamistiku kehtivust kuni uue ÜPP jõustumiseni. Kavandatud üleminekumäärus hõlmab ka sätteid ülemineku kohta praeguselt ÜPP perioodilt järgmisele.

8. Komisjoni kavandatud üleminekumääruse I jaotises esitatud üleminekusätetes viidatakse komisjoni 2020. aasta järgse ÜPP seadusandlikele ettepanekutele, ⁽¹¹⁾ mis on tihedalt seotud liidu mitmeaastase finantsraamistikuga aastateks 2021–2027 ⁽¹²⁾. Kuid 2020. aasta veebruari lõpu seisuga ei ole seadusandjad veel vastu võtnud ei mitmeaastast finantsraamistikku (2021–2027) ega 2020. aasta järgse ÜPP seadusandlike ettepanekuid. Oleme seisukohal, et üldjuhul ei tohiks üleminekusätted põhineda eeldusel, et tulevikus kehtima hakkavad määrused kiidetakse heaks kavandatud kujul ⁽¹³⁾.

9. Juhime tähelepanu kavandatud üheaastasele üleminekuperioodile. Võttes arvesse nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahel 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku ja 2020. aasta järgse ÜPP üle peetavate arutelude seisu, võib uute haldus- ja kontrollisüsteemide loomine uue õigusraamistiku ja ÜPP strateegiakavade kohaldamiseks alates 1. jaanuarist 2022 osutada keeruliseks. Samal ajal on oluline hakata ÜPPd kiiresti parandama.

Rahaliste vahendite eraldamine

10. Kavandatud üleminekumääruse seletuskirja kohaselt on ettepaneku rahaeraldised „võrdsed ÜPP kava ettepanekus esitatutega ning kooskõlas komisjoni ettepanekuga mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) kohta“. Niisiis on rahaeraldised 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku piirides, kuid need muutuvad, kui seadusandjad saavutavad kokkuleppe 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku suhtes, mille summad erinevad mitmeaastase finantsraamistiku ettepanekus esitatud summadest.

11. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 312 lõike 4 kohaselt kohaldatakse 2021. aastal 2020. aasta ülemäärased, kui 2020. aasta lõpuks ei jõuta 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku suhtes kokkuleppele. ÜPP 2020. aasta eraldiste ülemäärad on kõrgemad kui 2021.–2027. aasta mitmeaastases finantsraamistikus ja ÜPP strateegiakava määruses ⁽¹⁴⁾ 2021. aastaks kavandatud ülemäärad. Samal ajal kohaldatakse 2020. aasta jaanuaris vastu võetud muutmismääruse ⁽¹⁵⁾ kohaselt EAGFi suhtes finantsdistsipliini, millega tagatakse, et EAGFi kulutuste aastane ülemäär ei oleks 2021. aastal kõrgem, kui 2021.–2027. aasta mitmeaastases finantsraamistikus pärast selle kokku leppimist.

II OSA. KONKREETSSED KOMMENTAARID

Maaelu arengu programmide kestuse pikendamine

12. Kavandatud üleminekumääruse artikli 1 kohaselt võimaldab komisjon liikmesriikidel valida,

— kas pikendada EAFRD raames kaasrahastatavaid maaelu arengu programme või teatavaid piirkondlikke maaelu arengu programme kuni 31. detsembrini 2021 ning rahastada neid pikendatud kestusega programme teatavate piirangutega 2021. aasta vastavatest eelarveeraldistest (vt punkt 15) või

— kasutada mitmeaastase finantsraamistiku määruse eelnõu artiklit 8 ja kanda EAFRD 2021. aasta eelarveeraldise või osa EAFRD eelarveeraldise, mis vastab nende piirkondlike maaelu arengu programmide summadele, mille kestust ei ole pikendatud, üle 2022.–2025. aasta rahaeraldistesse.

⁽¹¹⁾ COM(2018) 392 final – 2018/0216 (COD); COM(2018) 393 final – 2018/0217 (COD); COM(2018) 394 final/2.

⁽¹²⁾ COM(2018) 322, COM(2018) 375.

⁽¹³⁾ See käsitleb kavandatud üleminekumääruse ettepaneku artikleid 1, 4 ja 6–8.

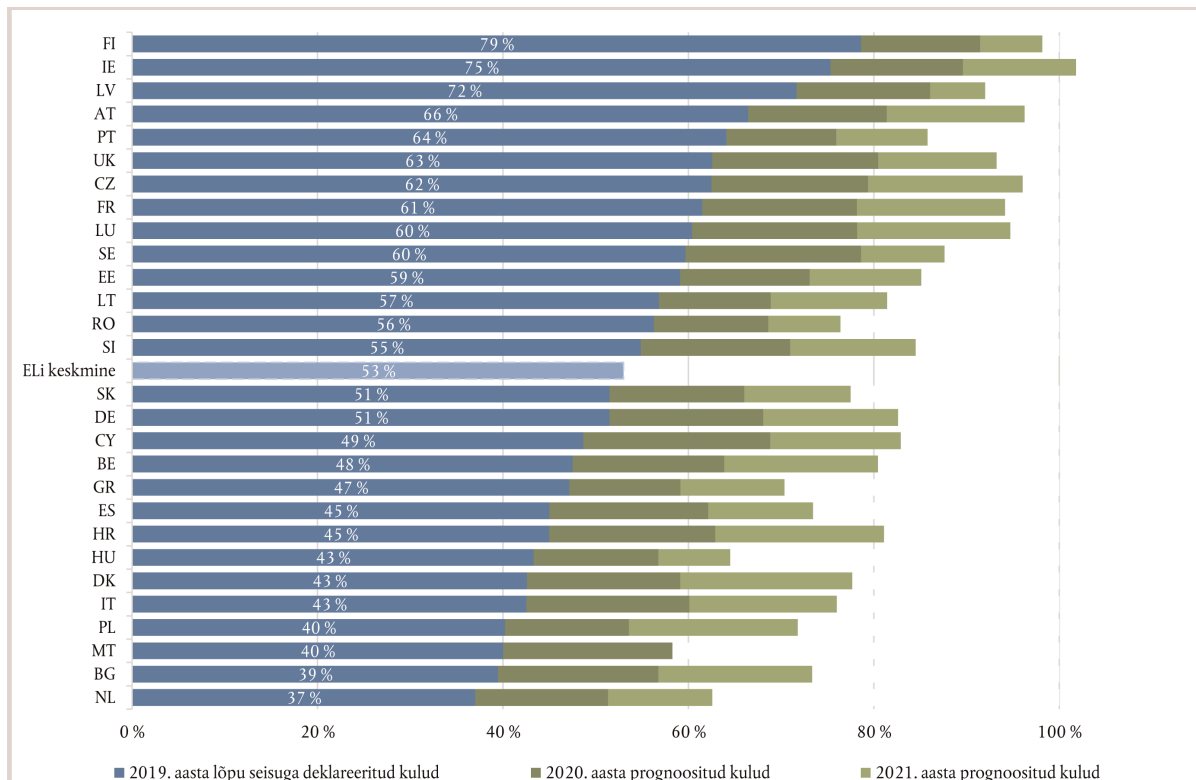
⁽¹⁴⁾ Arvamus nr 7/2018 komisjoni ettepanekute kohta, mis käsitlevad 2020. aasta järgse perioodi ühise põllumajanduspoliitika määrusi, punkt 24.

⁽¹⁵⁾ Määrus (EL) 2020/127.

13. Üleminekueeskirjade mõju EAFRD kulutustele sõltub sellest, kas liikmesriigid otsustavad programmide kestust pikendada või mitte, ja on seetõttu praegu ebaselge. Arvestades seda, kuidas liikmesriigid on kasutanud EAFRD toetust kuni 2019. aasta lõpuni (vt *joonis 1*), võib eeldada, et vaid väike osa liikmesriike kasutaks kavandatud üleminekumääruse artikli 1 lõikele 1 tuginedes oma 2021. aasta eelarveeraldisi. Praeguse programmitöö perioodi kasutamata vahendid on 2020. aasta lõpus prognoosi kohaselt vahemikus alates vähem kui 10 %-st (Soome ja Iirimaa puhul) kuni peaaegu 50 %-ni (Madalmaade puhul).

Joonis 1

EAFRD vahendite kasutamine liikmesriikides aastatel 2014–2020

Allikas: Euroopa Kontrollikoda komisjoni andmete põhjal.

14. Kavandatud üleminekumääruse artikli 1 lõike 1 kohaselt võib komisjon otsustada, et programmi kestuse pikendamine liikmesriigi poolt ei ole õigustatud. Kavandatud üleminekumääruses ei selgitata siiski, mille alusel võib komisjon pidada pikendamist õigustamatuks.

15. Kavandatud üleminekumääruse artikli 1 lõikes 1 on sätestatud, et kui liikmesriik otsustab pikendada oma maaelu arengu programmi või mõne piirkondliku maaelu arengu programmi kestust ühe aasta võrra, tuleb pikendatud programmides püüda säilitada vähemalt sama üldine keskkonna- ja kliimaeesmärkide tase nagu on sätestatud kehtivates eeskirjades⁽¹⁶⁾. Kavandatud üleminekumääruses on kasutatud leebemat sõnastust kui kehtivas raamistikus, milles nõutakse, et „vähemalt 30 % [–] EAFRD osaluse kogusummast reserveeritakse“ sellistele meetmetele. Seda võib mõista nii, et programmidel, mille vahenditest on kasutatud üle 30 % loetletud kliima- ja keskkonnameetmete elluviimiseks, võivad 2021. aasta eraldiste puhul olla väiksemad keskkonna- ja kliimaeesmärgid. Mis tahes uued rahalised vahendid, mida kasutatakse varasemate eeskirjade alusel, peaksid olema suunatud senisega vähemalt sama ulatuslike või ulatuslikumate keskkonna- ja kliimaprobleemide lahendamisele. Lisaks peaks komisjoni kliimaaruannetes kajastuma, kui suurt mõju avaldavad ÜPP kulutused kliimamuutustega seotud küsimustele⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁶⁾ Artikli 1 lõike 1 neljas lõik: „Sellise muudatuse eesmärk on säilitada kõnealuse määruse [(EL) nr 1305/2013] artikli 59 lõikes 6 osutatud meetmetele eraldatavate EAFRD kulude vähemalt sama üldine tase.“

⁽¹⁷⁾ Vt ka kontrollikoja eriaruanne nr 31/2016 „Vähemalt iga viies euro ELi eelarvest kliimameetmetele: plaanid on kõrgelennulised, kuid ebaõnnestumise oht suur“, 1., 2. ja 6. soovitus.

16. Kavandatud üleminekumääruse artikli 1 lõike 1 neljandas lõigus viidatakse maaelu arengu programmi muutmisele kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013⁽¹⁸⁾ artikli 11 punktiga a. Kõnealuste muudatuste tähtajad on kindlaks määratud komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 808/2014⁽¹⁹⁾ artikli 4 lõikes 3. Kui muudatus puudutab „liidu osaluse kogusummat või selle aastast jaotust programmi tasandil“⁽²⁰⁾ tuleks kooskõlas määrusega (EL) nr 808/2014 esitada muudatus komisjonile hiljemalt 30. septembriks 2020. Sõltuvalt sellest, millal kavandatud üleminekumäärus jõustub, võib olla vaja, et komisjon muudaks rakendusaktis muudatuste esitamise tähtaega.

Mitmeaastased kohustused

17. Kavandatud üleminekumääruse artiklis 8 on sätestatud, et selleks, et piirata kulukohustuste märkimisväärset ülekandmist praegusest maaelu arengu programmiperioodist ÜPP strateegiakavadesse, piirduks uute mitmeaastaste kohustuste kestus viie aasta asemel kuni kolme aastaga. Liikmesriigid saaksid pakkuda neid lühendatud kestusega kohustusi kolme meetme puhul: põllumajanduse keskkonna- ja kliimameetmed, mahepõllumajandus ja loomade heaolu. Metsakeskkonna meetmete puhul (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 34) oleks uute kohustuste kestus endiselt viis aastat või kauem. Kehtivaid kohustusi saaks pikendada kuni ühe aasta võrra. Mitmeaastaste kohustuste kestuse piiramine võib aidata piirata ülekantavate kulukohustuste mahtu, et need ei koormaks tulevasi eelarveid, kuigi üks kuni kolm aastat kestvate põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste mõju võib olla väiksem kui viis kuni seitse aastat kestvatel kohustustel.

2014.–2020. aasta hindamise kavandatud edasilükkamine

18. Kavandatud üleminekumääruse artikli 2 lõikega 4 pikendatakse lõpptähtaega, milleks komisjon peaks koostama EAFRD järelhindamiste kokkuvõtva aruande, 31. detsembrini 2026. See on vastuolus meie varasemate soovitusetega,⁽²¹⁾ mis käsitlevad mitmeaastase finantsraamistiku viimist vastavusse tegeliku kulutuste tsükliga ja kulutuste põhjalikku läbi vaatamist enne uue pikaajalise eelarve kehtestamist. Viivitused mitmeaastaste finantsraamistike programmide rakendamisel on tõepoolest üldine ja korduv probleem, mis suurendab ohtu, et liiga palju keskendutakse rahaliste vahendite kasutamisele ja uut mitmeaastast finantsraamistikku kavandatakse enne, kui on teada ELi eelmise perioodi kulutuste tulemused.

19. Selle näiteks on EAFRD toetuse kasutamise määr perioodil 2014–2020. *Joonisel 1* (vt punkt 13) on näidatud, et praeguse programmitöö perioodi eelviimase aasta lõpus on ELi keskmine EAFRD toetuse kasutamise määr 53 %. See tähendab, et nagu ka eelmistel programmitöö perioodidel, kasutatakse oluline osa rahalistest vahenditest perioodil $n + 3$. 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku määruse ettepaneku⁽²²⁾ kohaselt peaks komisjon esitama uue mitmeaastase finantsraamistiku 2025. aastal. Kuid 2025. aastal ei ole 2014.–2020. aasta hindamise tsükkel veel lõpule viidud, mis suurendab veelgi lõhet mitmeaastase finantsraamistiku kavandamise ja eelmistel programmitöö perioodidel tehtud kulutuste hindamise vahel. See tähendab, et komisjon koostab oma ettepaneku 2027. aasta järgse ÜPP kohta ilma, et oleks hinnanud täielikult 2014.–2020. aasta ÜPP tulemuslikkust.

20. Oma 2018. aasta aastaaruandes⁽²³⁾ soovitasime komisjonil võtta 2020. aasta järgse perioodi tarbeks arvesse puudusi, mille me praeguses tulemusraamistikus kindlaks tegime, „tagamaks, et tulemusnäitajad mõõdavad nõuetekohaselt meetmete mõju ning on selgelt seotud asjaomaste sekkumiste ja poliitikaeesmärkidega“. Oma arvamuses nr 7/2018, mis käsitleb 2020. aasta järgse ÜPP ettepanekut, olime seisukohal, et kavandatud näitajad ei ole veel täielikult välja töötatud, ja esitasime nende kohta konkreetsed kommentaarid⁽²⁴⁾. ÜPP uue perioodi rakendamisele eelnevat lisaaega võiks kasutada tulevase tulemusraamistiku parandamiseks.

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487).

⁽¹⁹⁾ Komisjoni 17. juuli 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 808/2014, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) rakenduseeskirjad (ELT L 227, 31.7.2014, lk 18).

⁽²⁰⁾ Määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 11 punkti a alapunkt iii.

⁽²¹⁾ Eriaruanne nr 16/2017 „Maaelu arengu programmitöö: vähendada tuleks keerukust ja pöörata suuremat tähelepanu tulemustele“, 6. soovitus; eriaruanne nr 36/2016 „Perioodi 2007–2013 ühtekuuluvuse ja maaelu arengu programmide lõpetamise korra hindamine“, 4. soovitus.

⁽²²⁾ COM(2018) 322, COM(2018) 375.

⁽²³⁾ Euroopa Kontrollikoja aastaaruanne eelarveaasta 2018 eelarve täitmise kohta (ELT C 340, 8.10.2019, lk 1).

⁽²⁴⁾ Arvamuse nr 7/2018 punkt 70 ja I lisa.

Toetusõigused

21. ÜPP strateegiakava määruse ettepaneku artikli 19 lõikega 2 antakse liikmesriikidele võimalus lõpetada toetusõigustel põhineva põhilise sissetulekutoetuse andmine ja lasta toetusõiguste kehtivusel lõppeda 31. detsembril 2020. Komisjon märkis oma 2020. aasta järgse ÜPP ettepanekute mõjuhindangus, ⁽²⁵⁾ et toetusõiguste kaotamine võimaldab vähendada halduskoormust. Oleme seisukohal, ⁽²⁶⁾ et tegemist on olulise lihtsustamisega. Kavandatud üleminekumäärusega lükatakse see võimalus edasi, kuid selle artikli 10 punktis 4 tehakse ettepanek vähendada või suurendada lineaarselt kõigi toetusõiguste väärtust ja/või reservi, et kohandada neid põhitoeuskava uue ülemmääraga.

22. Alates 2020. aasta järgse ÜPP ettepanekute avaldamisest on pööratud üha suuremat tähelepanu toetuste maksimisele fiktiivsetele põllumajandustootjatele, kes omandavad põllumajandusmaad ÜPP toetuste saamiseks. Komisjon ja seadusandjad võiksid kasutada lisaaastat, et hinnata, kas 2020. aasta järgse ÜPP ettepanekutes esitatud määratluste „tegelik põllumajandustootja“, „toetusõiguslik hektar“ ja minimaalne „põllumajanduslik tegevus“ nõudeid on vaja selle ohu kõrvaldamiseks muuta, sealhulgas täpsustades mõistet „põllumajandustootja kasutuses olev maa“, suurendamata ebaproportsionaalselt põllumajandustootjate halduskoormust.

Kriisireserv

23. Kavandatud üleminekumääruse ettepaneku artikliga 9 pikendatakse praeguse kriisireservi ja sellega seotud finantsdistsipliini mehhanismi kehtivust ühe aasta võrra. Arvestades 2020. aasta järgse ÜPP ettepanekuid, tähendab see, et kõik summad, mida ei ole kasutatud eelarveaasta 2020 lõpu seisuga kriisimeetmete tarbeks, tagastatakse põllumajandustootjatele, kelle otsetoetusi finantsdistsipliini mehhanismi alusel vähendati. Summat, mida ei ole kasutatud eelarveaasta 2021 lõpuks kriisimeetmeteks, põllumajandustootjatele ei tagastata, kuna horisontaalmäärusega ⁽²⁷⁾ loodaks põllumajandusreserv, mille kasutamata vahendid kantakse üle järgmisse aastasse.

Sektoripõhised toetuskavad

24. Määruses (EL) nr 1308/2013 on sätestatud põllumajandusturgude ühise korralduse eeskirjad. Kavandatud üleminekumääruse artikliga 7 muudetakse selliste teatavate toetuskavade kestust, mis tuleks integreerida liikmesriikide tulevastesse ÜPP strateegiakavadesse sektoripõhiste sekkumistena, millele on osutatud kavandatud ÜPP strateegiakava määruse artikli 39 punktides a–e.

25. Märkime, et sektoripõhiste toetuskavade kehtivuse pikendamiseks on eri eeskirjad. Oliiviõli ja lauaoliivide puhul jätkuvad kuni 31. märtsini 2021 kestvad tööprogrammid kuni 31. detsembrini 2021. Tootjaorganisatsioonid peavad oma tööprogramme muutma, et kõnealust pikendamist arvesse võtta, ja teavitama komisjoni enne 31. detsembril 2020 oma muudetud tööprogrammide. Veini- ja mesindussektoris kehtivad praegused toetusprogrammid kuni nende lõpptähtajani, vastavalt 15. oktoobrini 2023 ja 31. juulini 2022. Seetõttu ei ole ettevõtjatel vaja võtta erimeetmeid. Puu- ja köögiviljasektori rakenduskava puhul, mis on heaks kiidetud ja kestab ka pärast 31. detsembril 2021, peab tootjaorganisatsioon esitama liikmesriigile 15. septembriks 2021 taotluse oma rakenduskava muutmiseks või asendamiseks. Vastasel juhul lõpeb rakenduskava 31. detsembril 2021.

JÄRELDUS

26. Komisjoni kavandatud üleminekumäärus täidab eesmärgi jätkata üleminekuperioodil ÜPP rahastamist 2020. aasta järgse ÜPP ettepanekutes sätestatud summade alusel. Märkime, et kavandatud üleminekumäärus mõjutab ÜPP mitut aspekti. Maaelu arengu programmide kestuse pikendamine mõjutab eelkõige nendega seotud mitmeaastaseid kohustusi, keskkonna- ja kliimaeesmärke, hindamiskorda ning maksete assigneeringute ajastust.

⁽²⁵⁾ Mõjuhindang, SWD(2018) 301 final, 3. osa, lk 131.

⁽²⁶⁾ Arvamuse nr 7/2018 punkt 63.

⁽²⁷⁾ Horisontaalmääruse ettepaneku (COM(2018) 393) artikli 14 lõike 2 kolmandas lõigus on märgitud: „Erandina finantsmääruse artikli 12 lõike 2 punktis d kantakse ka kriisireservi kasutamata summa, mis on 2020. aasta lõpus alles, üle 2021. aastasse ilma artikli 5 lõike 2 punktis c osutatud meetmeid hõlmavatele eelarveridadele tagasi kandmata ja tehakse põllumajandusreservi rahastamiseks kättesaadavaks“.

27. 2020. aasta järgse õigusraamistiku vastuvõtmisega viivitamine aeglustab tõenäoliselt ambitsioonikama ÜPP rakendamist vähemalt ühe aasta võrra. Komisjon ja seadusandjad võiksid kasutada lisaaga, et lahendada küsimused, millele oleme juhtinud tähelepanu käesolevas arvamuses ja mujal, eelkõige seoses rohelises kokkuleppes kindlaks määratud kliima- ja keskkonnaprobleemidega, aga ka seoses vajadusega tagada tulevase ÜPP jaoks tõhusad juhtimissüsteemid ja parandada tulemuslikkuse mõõtmist.

I auditikoda, mida juhib kontrollikoja liige Nikolaos Milionis, võttis käesoleva arvamuse vastu 26. veebruari 2020. aasta koosolekul Luxembourgis.

Kontrollikoja nimel

president

Klaus-Heiner LEHNE

LISA

Ettepaneku tekst	Kontrollikoja soovitus
<p><i>Artikkel 1</i></p> <p>EAFRDst toetust saavate programmide kestuse pikendamise</p> <p>2. [—]</p> <p>Kui liikmesriik otsustab kasutada lõikes 1 sätestatud võimalust ainult teatavate piirkondlike programmide puhul, on käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud eraldi määruse (EL) nr 1305/2013 I lisas 2021. aastaks kõnealusele liikmesriigile ette nähtud summa, millest on lahutatud lõike 2 esimese lõigu kohaselt teatatud eelarveeraldised pikendatud piirkondlikele programmidele.</p>	<p><i>Artikkel 1</i></p> <p>EAFRDst toetust saavate programmide kestuse pikendamise</p> <p>2. [—]</p> <p>Kui liikmesriik otsustab kasutada lõikes 1 sätestatud võimalust ainult teatavate piirkondlike programmide puhul, on käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud eraldi määruse (EL) nr 1305/2013 I lisas 2021. aastaks kõnealusele liikmesriigile ette nähtud summa, millest on lahutatud lõike 2 <u>1 esimese teise</u> lõigu kohaselt teatatud eelarveeraldised pikendatud piirkondlikele programmidele</p>
<p><i>Artikkel 3</i></p> <p>Teatavat liiki kulude rahastamiskõlblikkus 2021. aastal</p> <p>(c) määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 67 lõikes 2 osutatud süsteemi kohaldatakse juriidilistele kohustustele, mis on võetud meetmete raames, mis vastavad toetusele, mis on antud kooskõlas kõnealuse määruse artikli 21 lõike 1 punktidega a ja b ning artiklitega 28–31, 33, 34 ja 40, ja asjaomased toimingud on selgelt kindlaks määratud; ning</p>	<p><i>Artikkel 3</i></p> <p>Teatavat liiki kulude rahastamiskõlblikkus 2021. aastal</p> <p>(c) määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 67 lõikes 2 osutatud süsteemi kohaldatakse juriidilistele kohustustele, mis on võetud meetmete raames, mis vastavad toetusele, mis on antud kooskõlas ~~kõnealuse~~ määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 21 lõike 1 punktidega a ja b ning artiklitega 28–31, 33, 34 ja 40, ja asjaomased toimingud on selgelt kindlaks määratud;</p>
<p><i>Artikkel 8</i></p> <p>Määruse (EL) nr 1305/2013 muutmise</p> <p>(8) Artikli 75 lõikele 1 lisatakse teine lõik:</p> <p>„Programmide kohta, mille puhul liikmesriik otsustab pikendada perioodi 2014–2020 vastavalt määruse (EL) [XXXX/XXXX] [käesolev määrus] artikli 1 lõikele 1, esitab kõnealune liikmesriik komisjonile rakendamise aastaaruande vastavalt käesoleva lõike esimesele lõigule kuni 31. detsembrini 2025.“</p>	<p><i>Artikkel 8</i></p> <p>Määruse (EL) nr 1305/2013 muutmise</p> <p>(8) Artikli 75 lõikele 1 lisatakse teine lõik:</p> <p>„Programmide kohta, mille puhul liikmesriik otsustab pikendada perioodi 2014–2020 vastavalt määruse (EL) [XXXX/XXXX] [käesolev määrus] artikli 1 lõikele 1, esitab kõnealune liikmesriik komisjonile rakendamise aastaaruande vastavalt käesoleva lõike esimesele lõigule kuni ~~31. detsembrini~~ <u>30. juunini</u> 2025.“</p>
<p><i>Artikkel 10</i></p> <p>Määruse (EL) nr 1307/2013 muutmise</p> <p>(10) Artikli 36 lõikele 1 lisatakse teine lõik:</p> <p>„2020. aastal ühtse pindalatoetuse kava kohaldavad liikmesriigid jätkavad selle kohaldamist ka pärast 31. detsembrit 2020.“</p>	<p><i>Artikkel 10</i></p> <p>Määruse (EL) nr 1307/2013 muutmise</p> <p>(10) Artikli 36 lõikele 1 lisatakse ~~teine kolmas~~ lõik:</p> <p>„2020. aastal ühtse pindalatoetuse kava kohaldavad liikmesriigid jätkavad selle kohaldamist ka pärast 31. detsembrit 2020.“</p>

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET